

9. Кодекс торговельного мореплавства України: Кодекс України від 23.05.1995 р. № 176/95-ВР: станом на 16 лип. 2022 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/176/95-%D0%B2%D1%80#Text>

10. Про затвердження Типового положення про рух суден: наказ Міністерства України від 28.05.2001 № 340: станом на 20.12.2022 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>

11. Про затвердження Положення про лоцмана-оператора служби руху суден: наказ Міністерства України від 28.05.2001 № 341: станом на 20.12.2022 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>

12. Інструкція про порядок проведення процесуальних дій під час кримінального провадження на морському чи річковому судні України, що перебуває за межами України під прапором або з розпізнавальним знаком України, якщо це судно приписано до порту, розташованого в Україні: Наказ Генерального прокурора України від 14 листопада 2012 року № 112.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-490-3-22>

ОКРЕМІ АСПЕКТИ ГАРМОНІЗАЦІЇ ПОДАТКОВОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ З ACQUIS ЄС

Мурашко І. С.

*здобувач вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня
за спеціальністю 081 Право*

Міжнародний гуманітарний університет

*Науковий керівник: **Манько Д. Г.***

доктор юридичних наук, професор,

завідувач кафедри державно-правових дисциплін,

Міжнародний гуманітарний університет

м. Одеса, Україна

Процес гармонізації національної податкової політики з *acquis* ЄС є еволюційним та цивілізаційним вибором України та відповідає її інтересам. Стратегічно, першочерговим аспектом податкової гармонізації є розробка концепту зазначеної політики, а згодом її реалізація як комплексного явища. Як відомо, в класичному розумінні податкова система впливає не лише на наповнення бюджету, але й визначає економічну модель та динаміку розвитку потенціалу держави в аспектах вирішення ряду внутрішньодержавних питань та її здатності держави, як цілісного соціально-культурного та економічного утворення мати можливість

конкурувати на міжнародному рівні та бути партнером для інших країн. Виважена податкова політика вибудована на сприйнятті стандартів та практик політики оподаткування притаманної правовій системі ЄС є конкурентною моделлю влаштування даних суспільних відносин, яка має тенденції до пріоретизації таких ключових напрямків, як стимулювання інвестиційної діяльності, розвитку підприємницького сектору та забезпеченню прозорості всіх фінансових операцій.

На нашу думку, гармонізація національного податкового законодавства до стандартів та практик ЄС, що виражена у найвищій ступені сприйняття національним законодавцем практик та стандартів у сфері оподаткування, які є загальновизнаними у європейській спільноті, що системно реалізована на принципах синергії всіх її елементів, а не точкового адаптування конкретних Директив ЄС, може забезпечити не лише швидкі зміни в податковій політиці держави, а й такі кроки будуть здатні реалізувати зазначену гармонізацію законодавства комплексно та системно. На нашу думку, слушним в даному аспекті є поняття стандартизації законодавства, яке активно використовує І.О. Биков у своїх дослідженнях [1]. Продовжуючи думку, додаємо, що основним аспектом гармонізації податкової політики має бути розуміння національного законодавця та виконавчої влади, які саме практики *acquis* ЄС є необхідними для України, тобто визначитися із основними стандартами нормативно-правового регулювання даних правовідносин, які мають бути реалізовані в національній практиці, що є запорукою розробки конкретних планів дій та практичної зміни національної норми права.

Основним в політиці гармонізації податкового законодавства України до стандартів ЄС є усунення бар'єрів для такої гармонізації, адже сучасні реалії вимагають розробки механізмів, які одночасно зможуть відповідати європейським нормам і забезпечувати національні економічні інтереси. Такий підхід, на нашу думку, включає одночасне реформування податкової системи, спрямоване на підвищення її ефективності, забезпечення справедливості та зниження адміністративного тиску. Гармонізація законодавства потребує врахування внутрішніх економічних викликів і пріоритетів, а також створення сприятливих умов для довгострокового економічного зростання.

Окремої уваги заслуговує аспект комплексного вивчення досвіду ЄС, який може слугувати основою для імплементації сучасних підходів у податковій політиці України. Разом із тим, інтеграційні зусилля супроводжуються значними викликами, такими як мінімізація податкових ухилень, підтримка підприємницької активності та формування ефективної системи адміністрування податків.

Переконані, що основними та першочерговим на разі є: аспекти гармонізації щодо узгодження податкових ставок, що має проявлятися у

дотриманні мінімальних ставок акцизів та ПДВ, аспекти комплексної протидії агресивному податковому структуруванню та загалом ухиленню від сплати податків та аспектам пов'язаними із проявами корупції та гарантування державою стабільного функціонування на довготривалій основі прозорих правил адміністрування податків в цілому.

На стратегічному рівні, гармонізація податкового законодавства України з правом ЄС, стандартами та практиками країн-членів ЄС, на нашу думку, доцільно розглядати як єдиний процес, який містить в собі полі векторний підхід. Полівекторність в даному аспекті, на нашу думку проявляється в тому, що за умови присутності системного аспекту, що проявлений шляхом наявності ряду елементів в даному процесі. Так, основним є гармонізація теоретичних понять у сфері оподаткування, яка є необхідною для забезпечення правової визначеності й уникнення розбіжностей між українським та європейським законодавством.

Отже, адаптація термінології, що використовується в податковому законодавстві є початковим та важливим етапом. Доцільно чітко визначитися із єдиним розумінням, на першу чергу, вже визначених понять «акцизні товари», «мінімальні ставки акцизу», «податкова база», але історично так склалося, що ще й досі є неточності в нормативно встановлених розуміннях ряду понять в актах України, при порівняння з Директивами ЄС. Зазначене дозволить уніфікувати нормативну базу й усунути юридичні колізії в процесі застосування норм права *acquis* ЄС.

Наступним елементом, з точки зору політики, є вдосконалення національних механізмів адміністрування податків, що може бути проявлене у створенні якісних електронних рішень, що оптимізує в тому числі і витрати на забезпечення функціонування оперативного керування системою адміністрування податків. На нашу думку, зазначені аспекти мають бути уніфіковані та автоматизовані на загальнонаціональному рівні, без можливості будь-якого втручання в даний процес.

Не менш важливим, є інституційна спроможність національного податкового органу ефективно зрозуміти та опанувати європейські практики з точки зору комплексного підходу до їх розуміння та впровадження. У даному контексті, практично цінним та ефективним є позиція Кабінету Міністрів України стосовно проведення первинної оцінки стану імплементації до національного законодавства положень правової системи ЄС, що, звісно, стосується й сфери податків та податкової політики [2].

Ще одним аспектом у даному контексті є питання чіткості підходу до визначення пільг та виключень, що можуть мати прояви зловживання, саме тому дані аспекти мають мати чітку систему їх нормативного визначення, яка б гарантувала уникнення зловживання. Продовження даного аспекту, з точки зору стратегії національного нормотворчого процесу має стати створення нормативно-правової бази, яка б реалізувала ідею неможливості

існування проявів корупції та ухилення від сплати податків. Ключовим аспектом даного узгодження може бути розробка динамічної та перспективної податкової політики держави, яка б не лише відповідала потребам української економіки та встановленим стандартам ЄС, а й слугувала захисту національних інтересів. Це підкреслює важливість адаптації податкової політики до європейських стандартів як невід'ємного аспекту на шляху України до інтеграції в ЄС [8]. Як зазначає О.В. Іванова, основними напрямками адаптації національного податкового законодавства до стандартів ЄС є такі як: зниження податкового навантаження на фізичних осіб; раціональний розподіл податкового навантаження на юридичних осіб; удосконалення механізму адміністрування податків, що унеможливує ухилення від сплати податків і зборів; запобігання корупційним проявам у сфері оподаткування; упровадження фіскально-регулятивної моделі податкової політики, стимулювання добровільності сплати податків; адаптація Податкового кодексу України та базових податкових законів України до законодавства ЄС» [10], що на нашу думку, є виправданим з точки зору сучасних реалій підходом та суттєво впливає на реалізацію національної податкової політики держави в умовах активного євроінтеграційного процесу.

Підводячи підсумок, зазначимо, що гармонізація податкового законодавства України з європейськими стандартами є важливим етапом інтеграції до спільного правового простору ЄС. Даний процес вимагає системного підходу, зосередженого на усуненні законодавчих розбіжностей, адаптації національних норм до положень директив ЄС, а також удосконаленні адміністративно-правових механізмів. По-перше, ключовим аспектом є уніфікація термінології та визначень, що дозволить створити зрозумілу і прозору систему регулювання акцизного оподаткування, що сприятиме зниженню рівня правової невизначеності та забезпечить ефективне застосування податкових норм на практиці. По-друге, гармонізація ставок акцизного податку має здійснюватися поступово, з урахуванням економічних реалій країни, що забезпечить баланс між виконанням міжнародних зобов'язань і збереженням конкурентоспроможності вітчизняного бізнесу. По-третє, впровадження сучасних технологій адміністрування податків та автоматизація податкових процесів є невід'ємною умовою відповідності європейським стандартам.

Література:

1. Биков І.О. Українська митниця та стандарти ЄС (адміністративно-правове дослідження): монографія / І. О. Биков. Одеса : Видавництво «Юридика», 2023. 224 с. URL: https://oduvs.edu.ua/uploads/Monografiya_Bikov_Igor_82b56aa11b.pdf

2. Про затвердження Порядку проведення первинної оцінки стану імплементації актів права Європейського Союзу (acquis EC). Постанова Кабінету Міністрів України; Порядок, Форма типового документа, Звіт від 28.02.2023 р. № 189. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/189-2023-%D0%BF#Text>

3. Биков І.О. Еволюція національної податкової системи в контексті наближення податкового законодавства України до стандартів Європейського Союзу. Юридичний науковий електронний журнал. 2023. № 10. С. 671 – 673. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2023-10/162>

4. Іванова О.В. Напрями адаптації податкового законодавства України до законодавства ЄС. Юридичний науковий електронний журнал. 2019. № 5. С. 242-248. URL: http://www.lsej.org.ua/5_2019/72.pdf

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-490-3-23>

ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД ВИЗНАЧЕННЯ ПРИНЦИПІВ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОРПОРАТИВНИХ ПРАВ ДЕРЖАВИ

Омельчук В. М.

аспірант кафедри юриспруденції

Чернівецький інститут

Міжнародного

гуманітарного університету

м. Чернівці, Україна

Забезпечення реалізації корпоративних прав, що належать державі, є важливим елементом ефективного управління державними активами. У багатьох країнах світу цей процес базується на чітких правових та адміністративних механізмах, які спрямовані на забезпечення прозорості, ефективності та підзвітності державного управління корпоративними правами. У контексті України це питання набуває особливої актуальності в умовах триваючих реформ та євроінтеграційних процесів. Адаптація зарубіжного досвіду до українського законодавства може стати важливим кроком у підвищенні ефективності державного управління корпоративними правами, а також сприяти вдосконаленню механізмів контролю та нагляду за діяльністю державних підприємств та акціонерних товариств, де держава є власником частки. Аналіз принципів, які застосовуються в контексті адміністративно-правового забезпечення корпоративних прав держави